

4/2010 VM által módosított 52/2010 kistermelői rendelet:

2010. július 5-én lépett hatályba a 4/2010. (VII. 5.) VM jelű rendelet¹, mely újra módosította a kistermelői élelmiszerelőállításra és kereskedelemre vonatkozó előírásokat. A jogszabály olyan civil javaslatokat is tartalmaz, melyek a korábbi rendeletmódosításba nem kerülhettek bele. A változás újabb lehetőségeket is nyit a kistermelők számára.

A kistermelők érdekeiért fellépő 53² civil szervezet 2009. májusában javaslatcsomagot nyújtott be a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumnak (FVM) a kistermelői élelmiszerelőállítás és kereskedelem szabályainak módosításáért. A javaslatok közül számos bekerült a nagy jelentőségű³ 52/2010. (IV. 30.) FVM rendeletbe, mely a kistermelők számára kedvező változásokat hozott. Az új kormány vidékfejlesztési minisztere által jegyzett és már hatályos 4/2010. (VII. 5.) VM rendelet a civil javaslatok közül számos újabbat beemelt a szabályozásba, ami tovább javíthatja a kistermelők helyzetét.

A módosult kistermelői rendelet főbb tartalmi változásai

- Az **állati alaptermékek** (tej, tojás, nyers hús stb.) és a **feldolgozott** kistermelői termékek (sajt, lekvár, kolbász stb.) értékesíthetők az előállítás szerinti **megyében és Budapesten (régióban)**, vagy a gazdaság helyétől légvonalban számítva az ország területén legfeljebb **40 km távolságon belül** végső fogyasztó részére, valamint **boltokba és vendéglátó egységekbe, így a közétkeztetésbe** is. A régiós értékesítés lehetősége szűkült az 52/2010 –es renDELETEhez képest, hisz régió alatt korábban a megyét, a szomszédos megyéket és Budapestet érthettük. A civil szervezetek által véleményezett tervezetben még 200 km távolságot írtak le a jogalkotók.
- A növényi alaptermékek, méhészeti termékek, élő hal végső fogyasztónak változatlanul országosan is értékesíthetők.
- Régióon belül értékesíthető lesz a kistermelői **nyers hús**, fogyasztók részére háztól, illetve házhozszállítással, valamint kiskereskedelmi és vendéglátó egységek számára is.
- Kistermelői élelmiszer **értékesítését** a kistermelőn kívül a vele egy háztartásban élő személy valamint a kistermelő házastársa, bejegyzett élettársi kapcsolatban élő élettársa, nagykorú gyermeke, testvére, szülője, nagyszülője is végezheti. (Eddig mindenkinek külön ki kellett külön váltania a kistermelői engedélyt.)

¹ A vidékfejlesztési miniszter 4/2010. (VII. 5.) VM rendelete a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről szóló 52/2010. (IV. 30.) FVM rendelet és az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II. 26.) FVM–ESZCSM–GKM együttes rendelet módosításáról

² Bács-Kiskun Megyei Agrárkamara, Bihar Közalapítvány, Bors Alapítvány, CEEWEB a Biológiai Sokféleségért, Csongrád és térsége Biokultúra Egyesület, Élelmiszer- és Élelmiszer- és Környezetvédelmi Egyesület, Energia és Környezet Alapítvány, Európai Civil Koordinációs Egyesület, Falusi- és Agroturizmus Országos Szövetsége (FATOSZ), Fejér Paktum Egyesület; Fogyasztó- és Vidékvédő Egyesület, GAIA Ökológiai Alapítvány, GATE Zöld Klub Egyesület, Győr-Moson-Sopron Megyei Agrárkamara, HANGYA Szövetkezeti Együttműködés, Hegypásztor Kőr Oszkó, Hortobágy Közalapítvány, Inspi-Ráció Egyesület, Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Kht., Kiskunsági Nők Egyesülete, Kiszombori Faluépítő Közösségi Közhasznú Kft., Magosfa Környezeti Nevelési és Ökoturisztikai Alapítvány, Magyar Biokultúra Szövetség, Magyar Faluszövetség, Magyar Kisállatnemesítők Génmegőrző Egyesülete (MGE), Magyar Agrár-környezetgazda Egyesület, Magyar LEADER Szövetség, Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete, Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ), Messzelátó Egyesület, Moccantó Egyesület, Nyitott Kert Alapítvány, Nyugat-dunántúli Biokultúra Egyesület, Ormánság Alapítvány, Öko-forrás Közhasznú Alapítvány, ÖKOTÁRS Alapítvány, Piacfejlesztési Alapítvány, Pro Vértes Közalapítvány, Reflex Környezetvédő Egyesület, Szövetség az Élő Tiszáért Egyesület, Természetes Életmód Alapítvány, Tiszatáj Közalapítvány, Tudatos Vásárlók Egyesülete (TVE), Vállalkozók Közép-magyarországi Regionális Szövetsége, Védegylet Egyesület, Visnyeszlaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület, VOSZ Közép-magyarországi Regionális Szervezete, Zöld Akció Egyesület, Zöld Fialok Egyesület, Zöld Folyosó Közalapítvány, Zöld Pihenő Alapítvány, Zsámbéki-medence Idegenforgalmi Egyesület.

³ Dr. Süth Miklós; Gyaraky Zoltán, Dr. Pásztor Szabolcs, Dr. Kocsner Tibor voltak az FVM részéről a pozitív változások képviselői az egyeztetések során.

- A gyártmánylap helyett mostantól **adatlapot** kell vezetniük a kistermelőknek, melyen jóval **egyszerűbbé válik az adatszolgáltatás**. A kistermelői vendégasztal szolgáltatók pedig mentesülnek ez alól.
- A kistermelő élelmiszerének előállítása során az alaptermékből feldolgozatlan terméket eredményező előállítási **részfolyamatot más élelmiszer-vállalkozással is elvégeztetheti**, a nyomomonkövethetőség biztosításával. (Pl. hús füstöltetés, zöldség, gyümölcs szárítás, őrlés...)
- **A kistermelő is végezhet szolgáltatásokat** más magánszemély, kistermelő részére élelmiszerének előállítása során (pl. hús füstöltetés, terménytisztítás, zöldség-, gyümölcs-, olajosmag-szárítás, -őrlés, -préselés). Az állat vágása és húsának feldolgozása és ételkészítés szolgáltatási tevékenység más kistermelővel nem végezhető.
- **Ellenőrzött állományból származó baromfi és nyúlféle házi vágása esetében** a településen, végső fogyasztó számára történő értékesítésnél nem kell a vágásnál a hatósági húsvizsgálatot elvégeztetni legfeljebb heti 50 db házi tyúkféle, 25 db víziszárnyas vagy pulyka, 13 db nyúlféle vágása esetén. Kiskereskedelmi és vendéglátó egységek részére csak hatósági igazolással értékesíthető a szárnyasok és nyúlfélék húsa is.
- **Kistermelő is végezhet falusi vendégasztal szolgáltatói tevékenységet** az általa megtermelt vagy előállított, és kiegészítő alapanyagként vásárolt élelmiszer felhasználásával. A májusban hatályba lépett 52/2010. (IV. 30.) FVM rendelet bevezette a „kistermelői vendégasztal” fogalmát, ami jogértelmezési zavart eredményezett számos tekintetben. A most hatályba lépett rendeletmódosítás a „falusi vendégasztal” fogalom pontos körülhatárolásával rendezi ezt a helyzetet.
- **A falusi vendégasztal** szolgáltatás, és a rendezvények keretében lehetőség nyílik az ellenőrzött állományokból, **helyi/házi vágás elvégzésére** (bejelentve a hatóságnak), a hús helyben való elkészítésére, értékesítésére helyben fogyasztás céljára.
- **Az ökörsütés, birkapörkölt, házi diszotor... a falusi vendéglátónál és a rendezvényeken is engedélyezett.** A sertés húsa csak alapos sütés-főzés után fogyasztható a résztvevők számára. A trichinella vizsgálatot is elvégzik a szakemberek, s a kedvező eredmény esetén az állat húsa a falusi vendégasztal szolgáltató számára lefagyasztható vendégek számára más alkalommal készítendő ételekhez. A kistermelő évente legfeljebb 12 saját sertést, 24 juhot, 24 (18 hónaposnál fiatalabb) kecskét és 2 saját (30 hónaposnál fiatalabb) szarvasmarhát vághat le így házilag, s készítheti el a fogyasztók részére.
- A kistermelő felelős az általa forgalomba hozott élelmiszer biztonságáért, minőségéért. A Hatóság, ha rendellenességet tapasztal az ellenőrzés során, jogosult **írásbeli felszólítással** kötelezni a hiányosság kijavítására vagy a mulasztás pótlására. A hiányosság vagy mulasztás további fennállása és nagy veszélyokozás esetén tehet további lépéseket a hatóság.

Örömteli, hogy a kistermelők által előállítható, értékesíthető mennyiségek felső határai növekedtek⁴:

⁴ A módosított 14/2006. (II.16.) FVM-EüM-ICSSZEM kistermelői rendeletben szereplő korábbi mennyiségeket zárójelben jelöltük, a **változásokat félkövérrel kiemeltük**. Az éves mennyiségre vonatkozó korlát az adott termékre vagy alaptermékre vonatkozó napi, heti vagy havi maximális mennyiség betartásával érvényes. Az állatok élősúlyban értendőek.

- Kifejlett vagy növendék sertés vagy juh vagy kecske vagy **strucc vagy emu** levágása és húsának értékesítése: **heti 6 db** (4), évi 72 db.
- **50 kg alatti malac vagy 15 kg alatti bány, gida** levágása és húsának értékesítése: **heti 10 db** (0), évi 120 db.
- Kifejlett, vagy növendék szarvasmarha levágása és húsának értékesítése: **heti 2 db** (1), évi 24 db.
- **100 kg alatti borjú** levágása és húsának értékesítése: **heti 2 db** (0), évi 24 db.
- Házi tyúkféle levágása és húsának értékesítése: heti 200 db.
- Víziszárnyas vagy pulyka levágása és húsának értékesítése: heti 100 db.
- Nyúlféle levágása és húsának értékesítése: heti 50 db
- Húskészítmény előállítása és értékesítése: **heti 70 kg** (50), évi 2600 kg.
- Tej értékesítése: napi 200 liter.
- **Tejtermék előállítása és értékesítése: napi 40 kg.**
- Méz és **méhészeti termék** értékesítése: együttesen évi 5000 kg.
- Tojás értékesítése: **heti 500 db** (360), évi 20000 db.
- Hal értékesítése: évi 6000 kg.
- Növényi eredetű alaptermék értékesítése: évi 20000 kg.
- Savanyúság: **heti 150 kg** (100); évi 5200 kg.
- **Növényi eredetű, hőkezeléssel feldolgozott termék értékesítése: heti 150 kg** (0), évi 5200 kg.
- Egyéb feldolgozott növényi eredetű termék értékesítése: heti 50 kg (20).
- Vadon termő betakarított, összegyűjtött termék értékesítése: heti 50 kg
- Termesztett gomba értékesítése: heti 100 kg.

Tej és tejtermékeknél lényeges, hogy a számok ugyan nem változtak, de a „vagy” szó helyett „és” került be – tehát eddig a kistermelő az általa előállított napi 200 liter tejet **vagy** ebből a 200 literből készített tejterméket értékesíthette. Most napi 200 liter tejet **és** plusz napi 40 kg tejterméket. Teljesen új elem, a Minisztérium pozitív kezdeményezését dicséri az állatok esetében a növendék állatok kategóriáinak beemelése a rendeletbe.